

IONEL HAIDUC - O VIAȚĂ ÎNCHINATĂ CHIMIEI

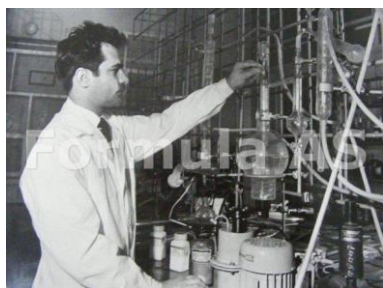
Profesor Nițu Georgeta Cristina
Școala Gimnazială Nireș, jud. Cluj

„Chimia este simpla, daca bazele ei sunt bine explicate si daca nu te complici cu amănunte care depășesc posibilitățile de înțelegere la o anumita vârstă. Chimia este simpla, pentru ca se refera la doar trei lucruri: compoziția substanțelor, structura chimica si transformările chimice, reactivitatea. Daca ai înțeles aceste trei principii, restul sunt amănunte.”

Născut în Cluj, pe 9 mai 1937, Ionel Haiduc a urmat studiile primare la școala „Ioan Bob”, iar mai apoi la „Colegiului Național Emil Racoviță”, terminând ca șef de promoție.

Intr-unul din interviurile date domnul profesor spunea: *„Chimia m-a sedus abia in anii de școală. In momentul in care am văzut prima oara, prin crăpătura ușii deschise, vizavi de sala mea de clasa, laboratorul de chimie, am simțit o atracție extraordinara. Iar după ce am prins bazele chimiei, mi-a fost cât se poate de clar ca nu vreau sa fac altceva decât munca de laborator. Plăcerea si curiozitatea au fost argumentele principale ale drumului meu în viață. Am fost privilegiat că am reușit să îmi transform hobby-ul în profesie, să trăiesc din hobby-ul meu, sa nu merg la munca doar pentru a-mi câștiga traiul. Sa faci o meserie care îți place e fericire curată. Una din marile șanse ale vieții. O treime din existenta ne-o petrecem la serviciu, e greu sa suporti să faci ce nu-ți place atâta amar de vreme!”*

A absolvit Facultatea de Chimie a Universității din Cluj în 1959. S-a distins încă din primii ani de școală prin interesul pentru cunoaștere, prin capacitatea de a acumula, sistematiza și folosi o uriașă cantitate de informație științifică.

Și-a luat licența în chimie în 1959, la Universitatea "Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca, și între 1960 și 1963 a urmat doctoratul la Institutul de Tehnologie Chimică Fină „Lomonosov” din Moscova, în domeniul chimiei polimerilor anorganici și silico-organici, obținând titlul de doctor în chimie („candidat în științe”), cu o teză condusă de acad. K. A. Andrianov.

Ajunge profesor la vârsta de 36 de ani, își completează formarea ca cercetător în SUA între 1966-1972, pe durata a 3 stagii post-doctorale, alături de profesorii Henry Gilman și Bruce King. Între 1990-1993 a fost rector al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca și vicepreședintele Consiliului Național al Rectorilor.

În anul 2013, în calitate sa de președinte al Academiei Române, a prezentat punctul de vedere al acestui for științific și academic, combătând cu argumente efectele economice și de mediu disputatul și controversatul proiect de exploatare minieră la suprafață, prin cianurare, a zăcămintului aurifer de la Roșia Montană, promovat în ciuda protestelor publice masive, de către Guvernul României, împotriva Companiei Roșia Montană Gold Corporation.

Academicianul Ionel Haiduc a adus contribuții importante la diverse capitole ale chimiei anorganice, coordinative și organometalice, munca lui științifică fiind acoperită de 9 cărți (publicate în română, poloneză, engleză și greacă), 25 de capitole în volume colective și peste 340 de articole științifice și recenzii. Chimia ciclurilor anorganice rămâne unul dintre domeniile favorite fapt atestat de cărțile publicate în domeniu.

- Ionel Haiduc, Frank T. Edelmann, *Supramolecular Organometallic Chemistry*, Wiley-VCH, Weinheim, New York, 1999, 470 pagini
- Ionel Haiduc, Cristian Silvestru, *Organometallics in Cancer Chemotherapy*, vol. 2. *Transition Metal Compounds*, CRC Press, Inc., Boca Raton, Florida, 1990, 366 pagini
- Ionel Haiduc, Cristian Silvestru, *Organometallics in Cancer Chemotherapy*, vol. 1. *Main Group Metal Compounds*, CRC Press, Inc., Boca Raton, Florida, 1989, 254 pagini
- Ionel Haiduc, D.B. Sowerby (Editors), *The Chemistry of Inorganic Homo - and Heterocycles*, Academic Press, London, New York, 1987, vol. 1, 416 pagini; vol. 2 460 pagini
- Ionel Haiduc, *Chimia compusilor metalorganici*, Editura Științifică, București, 1974, 492 pagini
- I. Haiduc, J.J. Zuckerman, *Basic Organometallic Chemistry*, Walter de Gruyter Publ. Co., Berlin, New York, 1985, 488 pagini
- Ionel Haiduc, *The Chemistry of Inorganic Ring Systems*, Wiley-Interscience, London, New York, 1970, vol.1 622 pagini, vol. 2 575 pagini
- Ionel Haiduc, *Introducere in chimia ciclurilor anorganice*, Editura Academiei, București, 1960, 338 pagini

Cariera sa strălucită a primit recunoaștere pe deplin meritată. A primit premiul „Gheorghe Spacu” oferit de Academia Română în 1974 și a fost ales membru corespondent în 1990 și membru titular în 1991. A fost președintele filialei clujene a Academiei Române (1995-2006) și vicepreședintele Academiei Române (1998-2000). Din 2006 este președintele Academiei Române până în 2014.

Multe alte premii naționale și internaționale marchează cariera excepțională a Profesorului Ionel Haiduc. Câteva exemple ar fi:

1966 - Bursa Fulbright (USA)

1974 - Premiul "G. Spacu" al Academiei Romane

1990 - Membru corespondent al Academiei Romane

1991 - Membru titular al Academiei Romane

1997 - Bursa de cercetare Humboldt (Universitatea din Magdeburg, Germania)

1998-1999 – Profesura Gauss, Academia de Științe din Göttingen, Germania

1999 - Medalia "Pro Colaboratione", Academia Ungara de Științe, Filiala Debrecen

1999 - Diploma de Onoare a Prezidiului Academiei de Științe a Republicii Moldova

1999 - Cetățean de Onoare al Municipiului Cluj-Napoca

2000 - Ordinul “Steaua României” în rang de Mare Ofițer, acordat de Președintele României

2002 - Membru de Onoare al Academiei de Științe a Republicii Moldova

2002 - Academia Europaea (London), membru ales

2004 - *Doctor Honoris Causa* al Universitatii Tehnice “Gheorghe Assachi”, Iasi

2004 - Premiul Societății de Chimie din Romania, pentru întreaga activitate (Călimănești – Vâlcea)

2004 - *Doctor Honoris Causa* al Universitatii Politehnica Timisoara, nov. 2004

2004 - Diploma de onoare PRO SCIENTIA, acordata de CNCSIS, Ministerul Educatiei si Cercetării, 17 dec. 2004

2004 – Universitatea Babeș-Bolyai, Diploma pentru excelența în cercetare

2005 (Nov) - Gesellschaft Deutscher Chemiker (Societatea Chimicilor Germani), Premiul

“Costin Nenitzescu-Walter Criegee Vorlesungen”

2005 (Dec) – Universitatea Babeș-Bolyai, Diploma pentru excelența în cercetare

2005 –Premiul pentru științele exacte al revistei “Cuvântul” (București)

A fost de asemenea decorat de Președintele României cu ordinul „Steaua României” (în 2000 cu gradul de Mare Ofițer, în

2006 cu gradul de Mare Cruce) și în 2006 „Ordinul de Onoare” de Președintele Republicii Moldova.

Valoarea excepțională a Profesorului Haiduc a fost recunoscută pe plan internațional prin alegerea ca membru în comitetul științific a 9 reviste din țară și străinătate, membru IUPAC, membru al International Council of Main Group Chemists și Alliance of the Universities for Democracy, a fost invitat ca visiting professor în SUA, Brazilia, Spania, Germania, Mexic și Singapore.

La 15 martie 2011, patriarhul Daniel Ciobotea al Bisericii Ortodoxe Române i-a acordat Crucea patriarhală pentru mirenii președintelui Academiei Române, Ionel Haiduc.

Pasiunea pentru știință în general și pentru chimie în particular, precum și bucuria de a împărtăși cunoștințele a fost apreciată de generații de studenți care regretau momentul în care prelegerile profesorului Ionel Haiduc luau sfârșit.

Un astfel de student am fost și eu, l-am întâlnit pe domnul profesor în anul 1995 predând cursul Chimia compușilor organo-metalici. A fost o plăcere să îl am ca și dascăl, calm, foarte sistematic cu mare aplecare spre studenți și cu dorință de a transmite cât mai

multe cunoștințe.

În anii studenției l-am întâlnit pe cel care este și a fost colaboratorul profesorului Ionel Haiduc, acesta fiind prof. dr. Cristian Silvestru, membru titular al Academiei Române, care mi-a fost îndrumător în realizarea tezei de licență la finalul celor 5 ani de studenției.

Bibliografie:

- Cristian Colceriu-Elite Clujene Contemporane editura Clear Vision , CST, Cluj,2009
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Ionel_Haiduc#Biografie
- <http://chem.ubbcluj.ro/pagini/anorganica/ihaiduc/index.html>
- <http://acad.ro/bdar/armembriLit.php?vidT=H>